

Μετά τὸ 1957 ἰδρύθηκαν τρεῖς Συναγερμικές Προμηθευτικές Ἐνώσεις. Κάθε Ἐνωσις ἔχει μέλη τὰ Συναγερμικά Παντοπωλεία δύο ἑπαρχιῶν. Λειτουργοῦν ἐξ ἄλλου στὴν Κύπρου Συναγερμικοί Ὄργανισμοὶ Διάθεσης Προϊόντων. Ἀπὸ αὐτοὺς πέντε Διάθεσης χαρουπιῶν μὲ μέλη τὶς πρωτοβάθμιες ἐταιρίες ὅλης τῆς Νήσου. Διαθέτουν ἰδιόκτητες ἀποθήκες, μηχανοστάσια γιὰ τὸ ἄλεσμα τῶν χαρουπιῶν καὶ συγκεντρῶνουν πάνω ἢ πρὸ τὰ 50 ο)ο τῆς συνολικῆς παραγωγῆς, τὴν ὅποιαν καὶ διαθέτουν ἀπ' εὐθείας στὴν κατανάλωσιν μὲσω τῆς ὁμοσπονδίας τους. Ἐπίσης λειτουργεῖ ὁ Συναγερμικός Ὄργανισμὸς Διάθεσης Ἀμπελοουργικῶν Προϊόντων (Σ.Ο.Δ.Α.Π.), ὁ ὅποιος συγκεντρῶνει καὶ βιομηχανοποιεῖ γιὰ λογαριασμὸ τῶν μελῶν του τὰ 40 ο)ο τῶν σταφυλιῶν τῶν παραδίδονται σὲ ὅλα τὰ ἐργοστάσια. Ἡ Συναγερμική Ἐταιρία Διάθεσης Ἐσπεριδοειδῶν ἐλέγχει μόνον μικρὰ ποσότητα τῶν ἐξαγομῆτων ἐσπεριδοειδῶν, σχεδὸν τὸ 5 ο)ο. Τὸν τελευταῖο καιρὸ καταβάλλονται προσάθειες ἰδρύσεως δύο ἀκόμη Συναγερμικῶν Ἐταιριῶν μὲ προοπτικὴ ἐλέγχου 30 ο)ο τῆς ἐξαγομῆτης ποσότητος ἐσπεριδοειδῶν. Τέλος οἱ δύο Ὄργανισμοὶ Διάθεσης πατατῶν, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀποτυχία τους λόγω τῆς ἰδιομορφίας τῶν προϊόντων ἀνάστειλαν προσωρινῶς τὶς ἐργασίες τους καὶ ἀναδιοργανώνονται πάλιν σὲ νέες βάσεις, μὲ προοπτικὴν δὲ συγκεντρῶνουν καὶ να διαθέτουν τὰ 30 ο)ο τῆς παραγωγῆς τῶν μελῶν τους.

Παρὰ τὶς ποικίλες ἀντιδράσεις καὶ τὰ ἐμπόδια ποὺ παρεμβάλλονταν ἀπὸ κάθε πλευρὰ, ὁ Συναγερμισμὸς ἀναπτύχθηκε ραγδαίᾳ καὶ πρόσφερε καὶ προσφέρει σημαντικώτατες ὑπηρεσίες στὸν Κύπριον ἀγρότη. Ἰδιαίτερα ἀπαλλάχτηκε ἀπὸ τοὺς τοκογλύφους καὶ τοὺς ἄλλους μεσάζοντες, καὶ χάρις στῇ δραστηριότητι τῶν συνεταιριστικῶν του ὁργανώσεων ἔπαψε πλὴν νὰ ἀποτελῇ μεταπολεμικὰ ἀντικείμενο ἐκμετάλλευσης τῶν κάθε λογῆς κερδοσκόπων καὶ ἰδιωτῶν δυνειστῶν. Δὲν μπορεῖ βέβαια νὰ ἰσχυρισθῇ κανεὶς ὅτι ἐξαφανίστηκαν ἐντελῶς ἀπὸ τὴν Κύπρου ὅλοι αὐτοὶ οἱ παρασιτικοὶ παράγοντες ποὺ ἐπιβαρύνουν τὸ κόστος τῶν προϊόντων καὶ τοῦ χρήματος καὶ ἀπομυζοῦν τὸν ἰδρῶτα τοῦ παραγωγοῦ. Ὄντις, ἔγινε στὴ Μεγαλόνησον ἐννὸς σοβαρότατο βήμα, ἢ μᾶλλον ἐνα ἄλλα καὶ ὅλας οἱ προϋποθέσεις ὑπάρχουν νὰ ἀναπτυχθῇ παραπέρα ὁ συναγερμισμὸς πρὸς ὄφελος τῆς Κυπριακῆς Ἀγροτικῆς Οἰκονομίας.

Ἐξ ἄλλου, ἡ ἀξιοσημείωτη δραστηριότητα τῶν συνεταιρισμῶν, δὲν σημαίνει ὅτι ὁ Κύπριος ἀγρότης ἔπαψε νὰ ἔχει χρέη. Ἀντίθετα παρατηρήθηκε αὐξήσῃ τους ἀπὸ 12.467.000 λίρες τὸ 1956 σὲ 13.712.000 λίρες

τὸ 1957, ἀπ' ἐνὸς λόγω μειωμένης ἐσοδείας καὶ ἀπ' ἑτέρου λόγω ἀγορῶν γεωργικῶν μηχανημάτων καὶ ἐργαλείων. Τὰ χρέη αὐτὰ ἀντιστοιχοῦν μὲ τὰ 75 ο)ο τῆς ἀξίας τοῦ γεωργικοῦ εισοδήματος ποὺ ἀνήλθε τὸ 1957 σὲ 18.200.000 λίρες στερλίνας.

Ἡ Κύπρος εἶναι ἀναμφισβήτητα μιὰ κλιμακωμένη καὶ ὑπεκνήπτουκα περιοχή, μὲ ἔντονον τὸν ἀγροτικὸν χαρακτήρα τῆς Οἰκονομίας της, ἀπὸ τὸ 52 ο)ο τοῦ πληθυσμοῦ της ἀπασχολοῦνται σ' αὐτήν. Δὲν θὰ μποροῦσε νὰ συμβῇ διαφορετικὰ, ἀφοῦ ἡ Μεγαλόνησος βρισκόταν κάτω ἀπὸ ἀποικιακὴ ἐξάρτησις. Ἡ ἀποικιακὴ Διοίκησις ἐνδιέφερονταν πρὶν ἅπ' ὅλα γιὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν στρατηγικῶν τῆς ἀναγκῶν καὶ γιὰ τὴ διατήρησιν τῆς Κύπρου σὰν ἀγορᾶς προμήθειας προϊόντων καὶ ἀκατέργαστων πρώτων ὑλῶν καὶ ταυτόχρονα σὰν ἀγορᾶς διάθεσης τῶν προϊόντων τῆς Μητροπολιτικῆς βιομηχανίας. Συνέπεια αὐτῆς τῆς πάγιας ἀποικιακῆς πολιτικῆς ἦταν νὰ παραμῆνῃ ἡ Νήσος προανατολισμένη στὴν πρωτογενῆ παραγωγή μὲ ἀσήμαντὴ ἐλαφρὰ βιομηχανία, κυρίως ἐπεξεργασίας γεωργικῶν προϊόντων. Καὶ ὅπως συμβάλει σὲ ὅλες τὶς ὑπεκνήπτουκατες περιοχὰς ὁ ὑποαπασχολούμενος καὶ εἰσοδηματικὰ καθυστερημένος ἀγροτικὸς πληθυσμὸς στράφηκε πρὸς τὴ μετανάστευσιν καὶ τὴν ἀναζήτησιν ἄλλων εὐκαιριῶν ἀπασχόλησεως καὶ ἀνόδου τοῦ εἰσοδηματικοῦ του ἐπιπέδου. Ἐτοὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπασχολούμενων στὴ γεωργίᾳ μειώθηκε ἀπὸ 153.000 τὸ 1953 σὲ 134.000 τὸ 1957 παρὰ τὴ συντελεσθεῖσα στὸ μεταξὺ αὐξήσῃ τοῦ πληθυσμοῦ. Ἐνα μεγάλο μέρος ἀπὸ αὐτοὺς μετανάστευσαν καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἀπασχολήθηκαν σὲ βρετανικὰς ὑπηρεσίας. Ὑπολογίζεται ὅτι τὸ ποσοστὸ ὑποαπασχόλησης ἀνέρχεται στὰ 24 ο)ο τῆς διαθέσιμης δυνάμεως ἢ σὲ 2.500.000 ἡμερομίσθια τὸ χρόνο. Στὴ διέξοδο τῆς φυγῆς συντελεῖ, ὅπως εἰπώθηκε καὶ παραπάνω, καὶ τὸ χαμηλὸ κατὰ κεφαλὴν ἐτήσιον ἀγροτικὸν εἰσοδήμα, τὸ ὅποιο δὲν ὑπερβαίνει τὶς 72 λίρες στερλίνας ἐναντὶ μέσου εἰσοδήματος ὅλων τῶν κατοίκων 154 λίρῶν κατὰ κεφαλὴν ἐτησίως.

Ἄνισις ἐπίσης εἶναι καὶ ἡ κατανομή τῆς ἰδιοκτησίας στὴν Κύπρου. Σύμφωνα μὲ τὰ παρεχόμενα στοιχεῖα, ποσοστὸ 33,6 ο)ο τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ κατέχει 1—27 στρέμματα, 37,2 ο)ο ἀπὸ 28—80 στρ., 15,2 ο)ο ἀπὸ 81—133 στρ., 11,1 ο)ο ἀπὸ 134—267 στρ., 25 ο)ο ἀπὸ 288—669 στρ., καὶ 0,4 ο)ο ἀπὸ 670 καὶ πάλιν στρέμματα. Ἡ ἰδιωτικὴ περιουσία τῆς γῆς ὑπολογίζεται σὲ 3 000.000 σκάλες ἢ 4 050.000 στρέμματα καὶ ἀνήκει σὲ 63.200 άτομα. Ἡ γεωργικὴ οἰκογένεια κατέχει κατὰ μέσον ὄρο 47,5 σκάλες ἢ 64,5 στρέμματα, ἀπὸ τὰ ὅποια δ.